

Motion till riksdagen 2011/12: MJ408

av Lars Ohly m.fl. (V)

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Sammanfattning

Politik för miljö- och klimaträttvisa handlar om att verka för goda och rättvisa levnadsförhållanden lokalt och samtidigt ta ansvar för klimatkonsekvenser som drabbar andra regioner eller länder. Individuella beslut kan i viss mån påverka i vilken grad man lever miljövänligt eller inte, men för en enskild individ kan det vara svårt att påverka sin miljö i någon större utsträckning. Därför krävs det politiska lösningar på miljö- och klimatproblemen.

Vänsterpartiet har fastslagit kopplingen mellan miljö och rättvisa i vårt partiprogram där vi anger att länder, regioner och individer måste hålla sig inom ett rättvist miljöutrymme, dvs. den mängd resurser som vi kan använda utan att tvinga andra människor att använda sig av en mindre mängd resurser, nu eller i framtiden.

Vi är oroade över regeringens stora nedskärningar på utgiftsområde 20. I tider av klimatförändringar och stora behov av att värna ekosystemen behöver vi satsa på miljö- och klimatarbetet, inte dra ned. Vänsterpartiet lägger fram ett förslag för just detta.

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
1:1	Naturvårdsverket	363 000	+15 000
1:3	Åtgärder för värdefull natur	616 000	+250 000
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	473 000	+60 000
1:5	Miljöforskning	88 000	+10 000
1:6	Kemikalieinspektionen	191 000	+50 000
1:8	Supermiljöbilspremie	20 000	-20 000
1:10	Klimatanpassning	117 000	+30 000
1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	70 000	+500 000
1:16	Skydd av värdefull natur	751 000	+250 000
2:2	Forskning	587 000	+40 000
Nytt	Klimatprogram		+1 000 000
	Summa		+2 185 000

1:1 Naturvårdsverket

Regeringen aviserar en sänkning av anslaget till Naturvårdsverket. Vi avvisar regeringens nedskärningar och vill satsa mer. För att Naturvårdsverket ska kunna fortsätta att bedriva ett bra arbete behövs ökade resurser, inte minskade.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:1 med 15 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:3 Åtgärder för värdefull natur

År 2010 enades världens länder på toppmötet om biologisk mångfald i Nagoya om att vidta kraftfulla åtgärder för att skydda den biologiska mångfalden och världens ekosystem. Man slog fast målet att skydda 17 procent av land- och vattenområden samt 10 procent av kustområden och marina områden. Vi saknar en svensk handlingsplan samt finansiering för hur detta ska gå till i Sverige. Vi avsätter därför 250 miljoner kronor mer än regeringen för biologisk mångfald och att en svensk Nagoyaplan ska sjösättas.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:3 med 250 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

Vi avvisar regeringens nedskärningar. Stora områden i Sverige behöver miljösaneras. Med en sanering ökar också möjligheten till rekreation eller bygande på områdena. Det finns därför många vinster med att skynda på arbetet med sanering och återställning av förorenade områden.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:4 med 60 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:5 Miljöforskning

Vi välkomnar regeringens ökade anslag på miljöforskning, men vi bedömer potentialen så stor inom vetenskapen att ännu större satsningar behövs.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:5 med 10 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:6 Kemikalieinspektionen

Grön kemi, dvs. miljöanpassade kemikalier från förnybara råvaror i stället för oljebaserade råvaror, är en viktig del i en hållbar kemikalieproduktion och användning. Vi anser att detta område behöver utvecklas mer och föreslår, i likhet med KemI, att möjligheten att inrätta ett svenskt kemikalieinstitut utreds.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:6 med 50 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:8 Supermiljöbilspremie

Vi har en bättre miljöbilslösning, se vår trafikmotion.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en minskning av anslaget 1:8 med 20 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:10 Klimatanpassning

Vi välkomnar förslaget om ett "kunskapscentrum för klimatanpassning" vid SMHI. Men det behövs ett extra tillskott totalt sett för klimatanpassning.

Fel! Okänt namn på

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:10 med 30 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:13 Insatser för internationella klimatinvesteringar

Vänsterpartiet vill öka ambitionen i det internationella klimatarbetet och föreslår därför nya insatser. Insatserna ska gå till klimatåtgärder i utvecklingsländer – främst avseende Sveriges åtaganden inom ramen för FN:s klimatförhandlingar. Vi vill understryka att medlen inte ska användas till finansiering av Clean Development Mechanism-projekt eftersom dessa avräknas från Sveriges åtaganden. Insatserna finansieras alltså inte från biståndsramen utan är additionella medel.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:13 med 500 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

1:16 Skydd av värdefull natur

Hälften av Sveriges hotade arter finns i skogen och enligt alla experter behövs det ökade resurser till skogen för att bevara dem. Vi vill stärka den biologiska mångfalden och bevara ekosystemens funktioner bl.a. genom utbyggnad av fler naturreservat. Det krävs ett ökat underhåll i skogen i form av naturvårdsarbete.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 1:16 med 250 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag. Inom utgiftsområde 23 gör vi också stora satsningar på skogen.

2:2 Forskning

Sverige har tidigare haft en solid forskningstradition inom miljögiftsforskningen, men vi har tyvärr halkat efter. Trots detta har vi fortfarande en viktig roll internationellt, vilket vi bör ta vara på. Ett mycket viktigt forskningsområde är det miljötoxikologiska området. Dessvärre har inga pengar avsatts av regeringen till sådan forskning de kommande åren. Vi avsätter därför medel till miljötoxikologisk forskning som ska kunna delas ut av Formas, Naturvårdsverket och Stockholm Environment Institute (SEI). För detta anslår vi 25 miljoner kronor.

Vi vill också tillskjuta nya medel till Formas för landsbygdsutveckling. Vi anser att regionala högskolor tillsammans med i första hand regionernas småföretag ska bygga upp nya kompetenser, produkter, tjänster samt näringar.

Det kan skapas en regional utvecklingsfunktion för att under en längre period bidra till att bygga upp nya näringar och stärka befintliga småföretag i regioner med de största utvecklingsbehoven, bl.a. i samarbete med våra grannländer. Medlen hos Formas ska kunna sökas av regionala högskolor i samverkan med det lokala och regionala näringslivet. För detta anslår vi 15 miljoner kronor. Se även motion 2011/12:N303.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget 2:2 med 40 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

Nytt anslag: Klimatprogram

Ett nytt klimatprogram inrättas med syfte att minska utsläppen av växthusgaser och energianvändningen samt skapa nya jobb, klimatjobb. Mellan 2012 och 2014 satsar vi 3 miljarder kronor på att minska utsläppen och skapa nya jobb. Stödet ska kunna sökas av kommuner, landsting och företag. Stödet ska bland annat gå till utbyggnad av biogas, installation av fjärrvärme, övergång till biobränslen, energieffektivisering, klimatanpassningsåtgärder och klimatinformation för en hållbarare livsstil. Programmet utvidgas till att också innefatta klimatanpassning. Det kan gälla anpassningsåtgärder inom byggande och samhällsplanering. Klimatprogrammet väntas minska utsläppen med cirka 1 miljon ton koldioxidekvivalenter per år.

Klimatprogrammen ska bidra till:

- ? Minskade utsläpp av växthusgaser
- ? Gå till de samhällsekonomiskt mest lönsamma projekten
- ? Bidra till utveckling av ny, grön teknik
- ? Skapa nya jobb

Tidigare erfarenheter visar att satsningar på miljö och klimat kan minska utsläppen kraftigt. Sveriges Kommuner och Landsting har efterfrågat nya klimatinvesteringsåtgärder. Det tidigare klimatinvesteringsprogrammet, Klimp, infördes av den rödgröna majoriteten 2002 och var en vidareutveckling av de lokala investeringsprogram (LIP) som infördes 1998. Klimp beräknades enligt Naturvårdsverket ha lett till minskade utsläpp av växthusgaser på 1,1 miljoner ton koldioxidekvivalenter om året. Det är lika mycket utsläpp som ca 180 000 genomsnittliga svenskar orsakar under ett år. Projekten inom Klimp beräknades dessutom minska energianvändningen i Sverige med 1,2 TWh per år och leda till miljöförbättringar inom ramen för flera av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen. Klimatnyttan per bidragskrona ökade med tiden. Trots att Klimp var framgångsrikt och att en enig klimatberedning föreslog ett utvecklat investeringsprogram, valde regeringen att avveckla Klimp och verksamheten löper ut 2012. Dessutom har LIP och Klimp skapat tusentals nya jobb i Sverige i offentlig sektor och i företag trots att sysselsättnings-effekter aldrig var en uttalad målsättning med Klimp.

Fel! Okänt namn på

Satsningen löper över tre år, med samma årliga belopp. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en satsning på det nya anslaget Klimatprogram med 1 000 miljoner kronor 2012.

Intäkter från utsläppshandeln

Enligt EU:s direktiv om handel med utsläppsrätter ska minst 50 procent av intäkterna från auktioneringen av utsläppsrätterna gå till klimatåtgärder. Enligt regeringens beräkningar kommer auktioneringen av cirka 10 miljoner utsläppsrätter (EUA) att inbringa cirka 1 miljard kronor 2012, 2 miljarder kronor 2013 samt drygt 2 miljarder kronor 2014. Regeringen öronmärker inte dessa intäkter, utan man tillför dem endast till statsbudgeten. Vänsterpartiet vill leva upp till EU-direktivet och öronmärker därför auktioneringsintäkterna till klimatåtgärder. Vi öronmärker dessutom varenda krona från intäkterna till klimatet, inte endast 50 procent. Våra satsningar kommer att finansiera nya internationella klimatinvesteringar och ett nytt utvidgat klimatprogram.

Stockholm den 4 oktober 2011

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Jens Holm (V)